

REFLEKTOR 2025

**Az SZFE Doktori Iskolájának nyilvános
műhelykonferenciája**

2025. december 15.

Szervezi: Az SZFE Doktori Iskola és Doktori Önkormányzat

9:00–9:15 Köszöntők: Balázs Géza, a DI vezetője; Kocsis László Levente, a DÖK elnöke

9:15–10:30 Művészet- és kultúraközvetítés: művészettudományi szekció I. (elnök: Kaj Ádám)

9:15-9:30 Török Katalin: Színházmarketing a digitális korban: közönségépítés és kulturális értékteremtés az online platformok hálózatában

A kulturális intézmények marketingkommunikációja alapvetően átalakult a digitális korban. A színházak számára a közösségi média nem csupán információközlési, hanem közönségépítési és értékteremtési tér, amelyben a nézők aktív résztvevőkké válnak. Kutatásom a magyar kultúrstratégiai intézmények - például a Műpa, a Magyar Állami Operaház vagy a Fővárosi Nagycirkusz - körében zajlik, azok online jelenlétét és kommunikációs gyakorlatát vizsgálja. Elemzem, hogyan integrálják a digitális platformokat marketingstratégiájukba, milyen szerepet játszanak az innovatív eszközök (targetált hirdetések, influencers-együttműködések, VR/AR, streaming), valamint hogyan járulnak hozzá a közönség bevonásához és a kulturális identitás megerősítéséhez. A vizsgálat célja annak feltárása, hogy a digitális marketing milyen mértékben képes áthidalni a színház fizikai korlátait, miként alakítja át a részvételi kultúrát, és milyen új modelleket kínál a fenntartható kulturális kommunikáció számára. Kutatásom kvalitatív intézményi elemzésekre, hazai és nemzetközi szakirodalomra épül, különös hangsúllyal a közösségi interakciókra és a márkaépítésre.

9:30-9:45 Bártfay Rita: Molnár Gál Péter ellentmondásos személyisége és munkássága a magyar színházművészetben

Befolyásolható-e a színházi alkotómunka, „kívülről”, a már elkészült mű elemzése által? Mi a kritika feladata és célja? Ki a jó kritikus? Mi a jó kritika? Hogyan vált rettegett kritikussá Molnár Gál Péter a 60-as, 90-es évek között? Egyes kritikusok munkásságukat Molnár Gál Péterétől eredeztetik, iskolateremtőnek, a színházi szakma egyik legtájékozottabb teoretikusának tartják. Véleményük szerint: A korszak színházi életének egyik legaktívabb krónikása volt. Írásai dokumentálták a korszak színházi változásait, sőt, gyakran irányt is mutattak. Az ő kritikáin keresztül vált ismertté többek között a „pszichológiai realizmus” új hulláma, valamint az alternatív és politikai színház csírái. Létezik-e a kritikus etikája? Hogyan függ össze a kritikus hitelessége MGP életrajzával, magánéletével és ügynöki tevékenységével? A konferencia-előadás és a készülő doktori disszertáció ezeket a kérdéseket vállalkozik körbejárni, valamint jelen prezentáció, Molnár Gál Péter az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézetben őrzött hagyatéknak, általam eddig feldolgozott eredményeiről is beszámol.

9:45-10:00 Básti Andrea: Dráma vagy performansz? A kortárs írásmódok megértése vagy meg nem értése a színpadon

A magyar drámaírás a 21. században sajátos történeti és esztétikai helyzetben találja magát. Mi értendő ezalatt? Egyszerre él a múlt örökségével (Madách, Molnár, Örkény stb. árnyékában), és egyszerre küzd a globális posztdramatikus tendenciák kihívásaival. A drámaírás

esztétikai horizontja az ezredforduló után radikálisan kitágult: a szerzői szöveg szerepét részben felváltotta a kollektív írás, az improvizatív dramaturgia és a posztdramatikus színházi gondolkodás. A kortárs alkotói folyamatokban a szerzőiség decentralizációja és a szöveg betöltött szerepének relativizálódása új dramaturgiai modelleket hoz létre. A kutatás rávilágít arra, hogy a posztdramatikus színház keretei között a kollektív írás nem pusztán kreatív munkamódszer, hanem a reprezentációról, a színházi jelenlétről és a nézői befogadásról alkotott elképzelések újragondolásának médiuma. A közös szerkesztés és a folyamatosan újratárgyalt dramaturgiai döntések olyan sokszólamú színpadi nyelvet hoznak létre, amely jelentősen fellazítja a hagyományos, szövegcentrikus színház hierarchiait, és újfajta, emergens alkotói struktúra kialakulását mutatja be. Jelen vizsgálat célkitűzése a dráma és a performansz közötti alapvető különbségek vizsgálata. Míg a dráma elsősorban reprezentációs modellként működik, addig a performansz az élő test, a tér, és az idő közvetlen tapasztalatán keresztül hoz létre jelentést, újragondolva a néző és az előadó viszonyát.

10:00-10:15 Pintér-Németh Géza: Madarak ünnepe

Az előadásom témája egy művészeti performansz bemutatása, amelyre Szalatnak településen (Baranya megye) került sor 2025. szeptember 28-án. A performansz címe Madarak ünnepe volt. A színházi esemény három részből tevődött össze: (1) egy madárfigyelő állomás ünnepélyes átadása a szalatnaki játszótéren, (2) egy falumenet, ahol a közönséget átvezettük a játszótérről egy kertbe, (3)

egy szabadtéri koncerthelyszínre, ahol egy énekes előadásra került sor, Esőmadár címmel. A koncerten hagyományos bául dalok hangzottak el, Rideg Zsófia (művésznevén Dzsaja Durga) közvetítésében. Az előadásomban az esemény fotókkal kísért bemutatása után reflektálni szeretnék annak előzményeire, művészi célkitűzésekre, eredményekre és hatásokra. Továbbá az esemény egyik legjelentősebb pillanatát színházelméleti szempontból fogom vizsgálni, amelyben nagyban hivatkozom Marco De Marinis transzkulturális színházi eseményre vonatkozó elméletére. Végezetül Marinis által a transzkulturalitás kapcsán megfogalmazott „valós élmény” és Rosa Hartmut rezonancia elmélete közötti lehetséges összefüggéseket vizsgálom a színházantropológia perspektívájában.

10:15–10.30 Diskusszió

10:30–10:45 Szünet

10:45–12:00 Zenés és mozgásszínház-művészeti szekció (elnök: Hruby Edit)

10:45-11:00 Nagy Máté: Kulturális transzferhatások Benjamin Britten példabeszédoperáiban

Az 1970-es évek színházművészetében új törekvés jelent meg, mely az európai és az attól eltérő közösség közötti tapasztalatcserére, egymás kultúrájának megismerésére, a különbségek áthidalására irányult. Az Eugenio Barba nevével egybeforrt barter jelensége vagy Peter Brook afrikai expedíciója mérföldkövei ennek a folyamatnak, mely a színházantropológia hajnalát is jelentette. Benjamin Britten

1955 októberétől néhány hónapot a Távol-Keleten töltött. Indiától Japánig sok értékes kulturális tapasztalatra tett szert, és koncerteket is adott. Európai művészként a nyugati zene remekműveit tolmácsolta, s eközben hallgatta, tanulmányozta vagy aktívan részt vett a helyi közösségek életében. A távol-keleti gamelán kultúra ütőhangszereinek hangzásvilága, az indiai rága elemei, a no-dráma dramaturgiája és mozgáskultúrája a nyugat-európai hagyományok és zeneszerzői technika leple alatt értelmezhető-e az Eugenio Barba nevével fémjelzett barter jelenségeként a hazatérése után keletkezett alkotásokban? Előadásomban Britten templomi előadásra szánt példabeszédoperáiban keresem ennek nyomait.

11:00-11:15 Wasmerné Király Katalin: A csőfonáció szerepe a színészképzésben

A csőfonáció a félig zárt fonációs gyakorlatok egyik hatékony formája, amelyet a hangterápia és a vokális pedagógia területén széles körben alkalmaznak. A módszer lényege, hogy a hangképzés szűkített csőbe történik, ami csökkenti a hangszalagokra nehezedő nyomást, javítja a záródást és elősegíti a rezonancia optimalizálását. A színészképzésben kiemelt jelentősége van a hang egészségének megőrzésében, a terhelés csökkentésében és a technikai rugalmasság fejlesztésében. Az előadás bemutatja a csőfonáció fiziológiai alapjait, előnyeit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit a magyar színészképzésben, hangsúlyozva szerepét a fenntartható hanghasználat és a művészi teljesítmény támogatásában.

11:15-11:30 Számfira Máté: Az archív filmfelvételtől a színpadig. Betekintés egy néptáncpedagógus világába

Előadásomban azzal foglalkozom, hogy milyen források felhasználásával dolgoznak a néptáncsal foglalkozó táncművészek, pedagógusok, illetve koreográfusok munkájuk során. Megvizsgálom, hogy az archív film, illetve a kinetográfia hogyan nyújt segítséget ezen szakemberek számára. Személyes tapasztalataimon keresztül mutatom be, hogy ezek a felvételek és lejegyzések hogyan szolgálhatnak az oktató-nevelő munka, vagy akár egy színpadi alkotás alapjául. Kulcsszavak: archív film, néptánc, gyűjtés, kinetográfia, táncjelírás

11:30-11:45 Lázár-Szigeti Réka: Boldizsár Miklós rejtélyes figurái az Ezredforduló világában

Boldizsár Miklós Ezredforduló című drámája az egyik elemzendő dráma a Parabolák és társadalmi funkciók a XX. századi magyar történelmi drámában címet viselő doktori disszertációmban. Az író saját művének az opera prózában műfaji meghatározást adta. A drámát, megírása után soha nem mutatták be, csak hét évvel később jelent meg a Színház folyóirat mellékletében és témája az egyik legnagyobb magyar történelmi sorsfordulónkat dolgozza fel: István és az ellene lázadó Koppány drámai harcát. Ebben a drámában azonban senki nem az, akinek látszik. Annyira erősek az áthallások az 1970-es évek politikai és társadalmi valóságára, hogy valójában nem kell azon csodálkozni, hogy senki nem vette a bátorságot a bemutatására. Vajon Boldizsár Miklós mennyire választja szét, vagy szétválasztja-e

egyáltalán a történelmi témát a jelenkor problémáitól, illetve a témát mennyire használja „alibiként? Fontos kérdések ezek, de mindennél fontosabb és izgalmasabb, hogy ki kicsoda az Ezredforduló c. drámában.

11.45-12:00 Diskusszió

12:00–13:00 Ebédszünet

13:00–14.15 Művészet- és kultúraköziség: művészettudományi szekció II. (elnök: Kovács Ágnes)

13:00-13:15 Viola Szandra: A rítusok újjászületése Fabók Marianna Mennyei szép rózsza című előadásában

Előadásom megkísérli bemutatni, hogy a rituálé és a művészet (irodalom, színház) nem két, teljesen külön világ, sokkal inkább egymást átfedő viszonyban állnak. Az irodalom és a dráma értelmezhető rituális tevékenységként is. Ennek szemléltetéséhez elsősorban Wolfgang Braungart *Ritual and Aesthetic Presentivity* című tanulmányát hívom segítségül, a gyakorlati példákat pedig Fabók Marianna Mennyei szép rózsza című misztériumjátékából merítem. Braungart szerint nemcsak a rituálé struktúrái (ismétlés, szimbolikus cselekvés, közösségteremtés) vannak jelen az irodalomban és színházban, de a művészet maga is lehet rituálé: „rituálék és művészetek kölcsönösen konstitutívak”. Erre kitűnő példa a címben megjelölt bábelőadás, ahol a népi szövegek, az archaikus szimbólumok és a passiótörténet együttesen lép működésbe. Az „aesthetic presentivity” a rituálé és a művészet esetében az a

minőség, amely révén az esemény nemcsak történik, hanem „jelen-t” hoz létre. Ezek rokonságot mutatnak sok esetben az átmeneti rítusokkal, átlépési rítusokkal. Ez egybecseng Arnold van Gennep „átmeneti rítus” fogalmával, Gennep szerint ugyanis az emberi élet fontos fordulópontjai – születés, felnőtté válás, házasság, halál, társadalmi státuszcserek stb. – mind rítusokhoz kötődnek, és ezek univerzális szerkezetet követnek. Ezt a fogalmat igyekszem kibővíteni, amikor Szent Anna, Szűz Mária és a Nagyboldogasszony alakjainak átmenetét igyekszem megfogalmazni.

13:15-13:30 Szántó Száva: Egyéni és közösségi traumák feldolgozása Alejandro Jodorowsky, valamint a Pszínház Playback Színházi Társulat performatív gyakorlataiban

Az előadás a doktori kutatásom kérdésfelvetéseibe enged betekintést, amely Alejandro Jodorowsky egyéni és kollektív gyakorlatait veti össze a Playback Színház magyarországi megjelenési formáival. A vizsgálat középpontjában az áll, hogy miként jelennek meg és alakulnak át személyes és közösségi traumaélmények performatív cselekvésekben. Kiindulópontként Jodorowsky közösségi akcióinak elemzése szolgál (különös tekintettel a *Marcha de las Calaveras* mexikóvárosi eseményére), amelyekben a kollektív jelenlét és a szimbolikus cselekvés társadalmi krízishelyzetekre adott közvetlen válaszként jelenik meg. Ezzel párhuzamosan az előadás bemutatja a Playback Színház olyan gyakorlatait, amelyekben egyéni történetek közösségi színházi eseménnyé alakulnak. Az összevetés színháztudományi nézőpontból történik: a trauma személyes

tapasztalatként jelenik meg, amely elbeszélhetővé, megjeleníthetővé és megoszthatóvá válik. Az előadás kitér arra, hogy a performatív cselekvés miként hoz létre közös teret egyéni élmény és kollektív tapasztalat között, valamint arra is, hogy milyen hasonlóságok és különbségek figyelhetők meg Jodorowsky és a Playback Színház rituális és narratív működésmódjai között.

13:30-13:45 Sipos Bence: Mesélő terek: 3D világok, interaktív rendszerek és komplex narratívák

A 3D-világépítés komponensei, a fények dinamikája, a textúrák viseletes jellege, a tárgyi környezet elrendezése olyan érzékeny mediális összetettséget hoznak létre, amelyben a tér nem pusztán megjelenített, hanem saját ritmust és jelentést hordozó alakzat. A valós idejű képalakítás lehetővé teszi, hogy ezek az elemek ne csupán vizuális díszletek legyenek, hanem algoritmusokon alapuló rendszerek építőelemei, amelyek a játékos jelenlétére és mozgására folyamatosan reagálnak. A *The Last of Us Part II* (Naughty Dog, 2020) Jackson települése különösen jól demonstrálja mindezt: a hóban minket üdvözlő kutya alakja, a hentesnél felfüggetett hús, a kovácsműhelyben sorakozó eszközök vagy a bár meleg fényrétegei mind olyan plasztikus részletek, amelyek a léttel töltik meg a digitális világot. Az NPC-k mikrointerakciói, a hógolyózás dinamikája, az ajtók súlya, a tárgyak stilizált valószerűsége – a tér olvashatóságát erősítik. Kutatásom azt mutatja meg, hogy a mesélő tér miként képes a fenti elemek: interakciók, rezdülések, algoritmikus ismétlődések

komplex rendszerével olyan metaszintű narratívát létrehozni, ahol nem a nagyívű cselekmény beszél, hanem maga a tér.

13:45-14:00 Csábi Anna: Valóság (?) a színpadon

A dokumentumfilmek reneszánszukat élik, és jelentősek a törekvések, hogy azok mintájára a színház is megalkossa dokumentarista színházi megoldásait. A dokumentumfilmek színházi leképezése azonban a realitás szintjén számtalan, már-már feloldhatatlan elakadással szembesül. Ki álljon a színpadon? Míg filmen egyszerű és evidens a válasz, hogy mindenki a maga nézőpontjából nyilatkozik, a színpad egy teljesen más dinamikájú, rendhagyó feltételekkel működő terület. Civilek álljanak színpadra, hogy megosszák történetüket a világgal, vagy a velük készített interjúk anyagait színészek adják elő (verbatim)? A színészek az interjú eredeti, vágatlan szövegét, vagy színházi értelemben gondozott szövegét mondják el? Dolgozhat-e dramaturg a szövegen, és milyen mélységekig? Csak interjúkból és vallomásokból épülhet fel, vagy alkalmazhat valamilyen módon jeleneteket, szituációkat is? Mit nevezhetünk hitelességnek a dokumentarista, és dokumentarista elemekkel dolgozó színházban? Kit illet meg a honorárium? Miben választja le magát a közösségi színház a dokumentaristától? Milyen módon erősíti a teatralitást az autobiografikus megközelítés? Hogyan segíti elő a művészi szabadság szárnyalását a dokumentum-alapok és szubjektív megéleltörténetek erejével ötvözve egy különös hibrid: az autofikciós színház?

14:00-14:15 Diskusszió

14:15–14:30 Szünet

14:30–15:45 Egy történet elbeszélhetősége: filmművészeti szekció I.
(elnök: Vízkeleti Dániel)

14:30-14:45 Simó Ibolya: A természet metaforikus ereje a dokumentumfilmben. Emberi tapasztalatok ábrázolása az állat- és növényvilágon keresztül

Az előadás azt vizsgálja, hogyan egészíthető ki a karakterközpontú dokumentumfilm realista szerkezete olyan metaforikus képi réteggel, amely a szereplők lelkiállapotát is megjeleníti. A természet és az állatvilág nem pusztán háttér, hanem a drámai folyamatok aktív közvetítője. Az Álomok alkonyatban Imre történetén keresztül mutatja meg ezt a kettős perspektívát: a kórházi szoba statikus tere a testi leépülés és a várakozás valós helyszíne, míg az erdő szimbolikus topográfiája a tudattalan, az emlékezés és a vágyakozás vizuális megfelelője. A kettős nézőpontot az indokolja, hogy a film nem csupán megfigyeléssel, hanem metaforikus képi megoldásokkal tárja fel a belső folyamatokat. A reális térből a szimbolikus erdőbe való átlépés során Imre farkasként jelenik meg, az állatszimbólum így köti össze a két síkot. A vizsgálat arra irányul, miként teremthető hiteles átmenet e rétegek között, és hogyan válhat a természet a halál, a trauma és a generációs örökség érzékeny filmnyelvi hordozójává.

14:45-15:00 Breier Ádám: A zsánerkeverés térhódítása, avagy a Zöld Messiás és a hibrid storytelling

Ismertetem mestermunkám, a Zöld Messiás történetét és azon célkitűzéseit, hogy egy izgalmas és egyedi műfaji hibridet hozunk létre. Ugyanis a filmterv egy sci-fi/családi dramedy/coming-of-age történet. Ehhez kapcsolódóan bemutatom a kutatásom legfőbb téziseit: a zsánerkeverést, azért alkalmazzák az alkotók, köztük én is, hogy így komplexebb történeteket tudjanak elmesélni, amire a klasszikus műfaji filmek már nem képesek. Az előadás második felében kifejtem, hogy a mai fejemmel, hogy kívánom bebizonyítani a tézisemben állítottakat. Először rövid bemutatást adok majd a klasszikus értelemben vett műfajiságról, majd a zsánerkeverésről általánosságban. Szóba kerülnek majd az ősműfajok, az erős és gyenge műfajok, a dramaturgia és az ikonográfia-nézőpontok, és az is, hogy melyik alkotó folyamatban pontosan, hogyan is működik a zsánerkeverés. Végezetül példákat mutatok be különböző filmekből, ahol ez a komplexitás már megszületett, majd zárásként a mestermunka kapcsán értelmezem az elhangzottakat, és értelmezem, hogy pontosan hogyan is működik mindez a Zöld Messiás szemszögéből.

15.00-15.15 Szederkényi Olga: 1968: Jön a megy! A magyar filmrendezőnők áttörése

Bevezető: A női rendezők hiánya a magyar filmtörténetben 1968 előtt. Röviden arról, hogy milyen ritka volt a női rendezői jelenlét, milyen intézményi és kulturális akadályok korlátozták a nők alkotói

pozícióit a filmgyártásban 1968 előtt. Példák. Tárgyalás: A három rendező szimultán megjelenése, mint történelmi pillanat. Miért különleges, hogy egyetlen évben három nő is nagyjátékfilmmel debütálhatott? Mivel debütáltak? Mit szerettek volna elmondani, hogyan és miért? A három nő idevezető útja. Konklúzió: A hőssé válás kellékei a vizsgált filmrendezőknél esetében.

15:15-15:30 Kocsis L. Levente: A hatalom vizuális narratívái. A Rákosi-korszak ideológiájának és a személyi kultusz filmes reprezentációi (1948–1956)

Az előadás a Rákosi-korszak (1948–1956) vizuális hatalom-reprezentációinak sajátosságait vizsgálja a magyar filmgyártás ideológiai funkcióinak összefüggésében. A korszak kultúrpolitikai irányelvei a szocialista realizmus esztétikai normáin keresztül határozták meg a filmek narratív struktúráját és ikonográfiai készletét. A személyi kultusz kiépítésének folyamata a mozgókép médiumában különösen erős képi retorikát eredményezett, amelyet a vezérfigurák idealizált megjelenítése, a társadalmi konfliktusok leegyszerűsítése és a kollektivisták értékrend heroizálása jellemez. Az előadás konkrét példákon keresztül mutatja be, hogy a film hogyan vált a politikai legitimitáció egyik legfontosabb eszközévé. A vizsgált alkotások – jellemzően játékfilmek – mind egy olyan vizuális kódrendszert működtetnek, amely a hatalom természetét esztétikai konstrukcióként jeleníti meg. A korszak filmjeinek elemzése rámutat arra, hogy a hatalom vizuális narratívái nem pusztán reprezentációk, hanem a politikai gyakorlat részei, amelyek aktívan formálták a

társadalmi valóságérzékelést. A tanulmány célja ezért annak feltárása, hogy a Rákosi-korszak mozgóképes propagandája miként építette fel saját ideológiai világképét, és hogyan járult hozzá a személyi kultusz stabilizálásához. Az elemzés egyúttal hozzájárul a diktatórikus rendszerek vizuális kommunikációjának szélesebb körű megértéséhez is.

15.30-15.45 Diskusszió

15:45–17:00 Transzmedialitás és hétköznapiaság: filmművészeti szekció II. (elnök: Brandenburg Ádám)

15:45-16:00 Szövényi-Lux Balázs: Próza és líra: átmenetek a zenés filmekben

A kutatásom a zenés filmek formai megoldásait vizsgálja. Meglátásom szerint a legtöbb musical sikere elsősorban attól függ, ahogyan a zenés és a prózai közötti átmenet kezeli. Miért működik az egyik zenés film hitelesen, és miért lesz nevetséges, hiteltelen a másik? Hogyan alakul a zene integrálása a cselekménybe a filmtörténet különböző korszakaiban? Milyen környezetben milyen jellegű zenei világ él meg? Az előadásban elsősorban a klasszikus hollywoodi zenés filmeket fogom vizsgálni, illetve a francia musicalt, Jacques Demy rendező két filmjével. Majd röviden rátérek a magyar zenés film problémájára, a hitelesség kérdésére. A kutatás végső célja, hogy az átmenetnek egy újszerű formát találjak, miközben beágyazzam azt a magyar kulturális keretekbe. Mindebből pedig egy eredeti zenés filmet kívánok megalkotni.

16:00-16:15 Sipos Anna: Stresszfaktorok és kiegészi tényezők a filmszakmában

A filmipar sajátos, intenzív munkakörnyezet, amelyben a projektalapú foglalkoztatás, a kiszámíthatatlan munkaterhelés és a hosszú, gyakran 12–16 órás munkanapok tartós fizikai és mentális megterhelést jelentenek. Kutatásom célja a magyar filmszakmában jelenlévő stresszorok és kiegészi tényezők feltérképezése, valamint az egyéni és szervezeti szintű megelőzési lehetőségek azonosítása. A vizsgálat alapját egy saját fejlesztésű, kvantitatív és kvalitatív elemeket is tartalmazó kérdőív képezi, amelyet különböző szakmai csoportok – kreatív, gyártási, technikai és háttérmunkát végző szakemberek – töltöttek ki. Az előzetes eredmények szerint a legjelentősebb stresszforrások a hosszú munkaidő, a bizonytalan beosztás, a rövid határidők, a kommunikációs nehézségek és a késedelmes kifizetések. A kiegészi leggyakrabban lelki kimerültség, figyelmetlenség, alvászavarok és fokozott érzelmi feszültség formájában jelenik meg. A válaszadók ugyanakkor egyértelműen jelzik a mentálhigiénés támogatás, a kiszámíthatóbb munkaszervezés és a vezetői-kommunikációs képességek fejlesztésének szükségességét. Az előadás áttekintést ad a kutatás eddigi eredményeiről, valamint javaslatot fogalmaz meg egy fenntarthatóbb, pszichésen egészségesebb filmes munkakultúra kialakítására.

16:15-16:30 Borbás László (DLA II.): A magyar helytörténeti dokumentumfilm mint a kulturális örökség része. Transzmediális történetmesélés - dokumentumkutatás és filmkészítői megoldások, alkotói lehetőségek

Zurbó Dorottya: „...a transzmédia megközelítés, akár a kutatás információinak az innovatív megjelenítésére/rendszerezésére vagy a történetmesélés hagyományos formáinak a kiterjesztésére vagy kreatív marketing ötletek megvalósítására alkalmas...” Előadásomban, kutatásomhoz kapcsolódva a transzmédia történetmesélés (transmedia storytelling) lehetőségeit mutatom be. Arra keresem a választ, hogy az újmédiás elemek hogyan egészíthetik ki a hagyományos/lineáris helytörténeti dokumentumfilmet. Például, ha egy fikciós vagy dokumentum jellegű történet lényeges elemei különböző platformokon (pl. film, web, VR/AR) szétoszlanak, így minden médium egyedi módon járul hozzá az egységes narratívához, kiterjesztve a közönség élményét. Henry Jenkins konvergencia-kultúra elmélete szerint ez a jelenség a tartalmak több csatornán való áramlását jelenti, amelynek során a participációs kultúrán keresztül a közönség aktív résztvevővé válik. A helytörténeti dokumentumfilm ezen egységesítés révén a helyi múlt eseményeit, szereplőit több formátumban bontja ki, pl. az "alapdokumentumfilmet" webes kiegészítőkkal, VR/AR-rel gazdagítva.

16:30-16:45 Komár István: A Herskó-módszer újdonsága

Herskó János 1926-ban született, filmjeit kevesen ismerik. Előadásomban arra a pedagógiai módszerre szeretném felhívni a figyelmet, amit Mesteremtől én is kaptam. Utolsó magyarországi osztályának voltam egyik tanítványa. Reformpedagógiájának lényege: próbáljunk úgy közelíteni az adott témához, ötlethez, ahogy gyermekként mindannyian tettük. Tisztasággal, őszinteséggel fordulva környezetünkre, világunkra. Mesterünk nagy hangsúlyt fektetett arra is, hogy olyan stílusban írjunk forgatókönyveket, ahogy az emberek viselkednek, beszélnek a hétköznapiakban. Törekedve a valóságunk sokoldalú elemzésére és az önvizsgálatra. Megmutatva a kiemeléseket, a nagyításokat, amelyekkel ezt a metódust a forgatókönyvekbe, vagy filmekbe bele lehet építeni. Herskó különleges jelenség a magyar filmtörténetben. Elsőként a Párbeszéd című filmjében mutatta meg a közelmúlt, az 1945-1956-1970 közötti idő, történelmi, politikai folyamatainak tükrét. Az egyetemi oktatásban a fakamerák tologatásából kiemelte a korabeli filmes pedagógiát és a kultúrpolitikában betöltött pozíciójának, köszönhetően megalapította az első közép-európai egyetemi stúdiót. A diákok itt gyakorlatok formájában sajátították el a televíziós formák, műfajok lehetőségeit. Korát megelőző reformot hozott az oktatásba. 1970-ben mégis elhagyta az országot és Svédországba emigrált. Miért? Hátrahagyott mindent! Nyelvtudás nélkül jutott munkához a Svéd Film Főiskolán és néhány évvel később 20 éven át az egyetem rektora is lett. Minek köszönhető a siker? Hogyan tudott a besúgók és provokátorok között ember maradni?

16:45—17.00 Diskusszió

17:00–17:10 **Zárszó:** Smid Róbert, a DI tudományos titkára

17:15–18:15 **A báró hazatér** (rendező: Breier Ádám, 2018)

18:15 Doktori est

Fontos!

*Az előadások csak jelenléti formában tarthatók meg.

*Az előadások bruttó ideje 15 perc, amiben benne van a technikai átállás is. Technikai probléma esetén nincs mód az előadás idejének meghosszabbítására!

*Ha kieső előadás van, akkor annak ideje a diskussziót és a szünetet növeli, minden előadást az eredeti meghirdetett időpontban tartunk meg, gondolva azokra, akik csak egy előadásra érkeznek.

